

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Svmma, Sive Avrea Armilla Bartholomæi Fvmi Placentini,
ordinis Prædicatorum, ac hæreticæ prauitatis Inquisitoris**

Fumo, Bartolomeo

Antverpiae, 1570

Advlatio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30427

nem, & considerationem requirit. ibi ad 3.

¹⁰ **PRÆLATO** dum est actualiter in peccato mortali, non debet exhiberi dulia, secus quando est sine peccato mortali, vel nescitur in quo statu sit: tunc enim non apparet contrariū virtuti, cui honor debetur. Malo tamen prælato ratione officij, aliquis honor debetur.

¹¹ **DÆMONE** non debetur honor, nec damnatis, quia est ligata in eis aptitudo naturalis ad virtutem. Similiter nec irrationabilibus. Tho. 3. vbi supra, q. 2. a. 3.

¹² **LATRIA** est seruitus quæ soli Deo exhibetur, propter Dominum, quod super omnem creaturam exercet. Tho. secunda secunda, q. 103. a. 3. Dulia seruitutem erga dominos dicit. Hyperdulia media esse videtur inter latriam, & duliam, & exhibetur creaturis, quæ habent specialem affinitatem ad deum, sicut beatæ virgini. Th. ibi. a. 4. ad 2.

¹³ **ADORATIO** Dei duplex, interior scilicet, quæ est deuotio mentis: & exterior, quæ est humiliatio corporis: prima tamē principalior est, propter quam, & ad quam fit secunda, ut dicit Tho. secunda secunda, q. 84. a. 3. per 10. Et adorantes genua flectimus, & prosternimur, quia infirmi, & nihil sumus, ibi. a. 2. ad 2.

ADVLATIO.

¹ **ADVLATIO** est excessus delectandi alios verbis, vel factis laudis, intentione alicuius lucrj consequendi. Tho. secunda secunda, q. 115. a. 1. & quia est excessus, ideo peccatū. Cōtingit tripliciter esse mortale, secundum Cate. ibi, vel ratione materiæ, ut quando quis alium laudat de actu, quod est peccatum mortale, vel ratione finis, ut si laudando intendit nocere corporaliter vel spiritualiter, & hoc notabiliter, vel ratione occasionis, ut cum præter intentionem laudantis, alteri præbetur occasio peccandi.

² **ADVERTENDVM** tamē hic circa occasionem, an sit data, vel accepta an laudans cognouit, vel excogitauit

laudatum ex simili laude, in mortale ruere esse solitum, & an sponte, vel ex debito laudauerit: quia si dabat operam rei licitæ laudando ex debito, præter malam intentionem, si alius fuit, non ei imputandum est. Vide infra, Scandalum. §. 4.

³ **ADVLANS** tantum occasione delectandi alios, vel ad vitandum aliquod malum, vel ad consequendum aliquod bonum in necessitate, seruatis his, quæ dicta sunt, quod non sit occasio ruinæ, nec de materia mortali, & c. venialiter peccat. Th. vbi supra. Non enim contra charitatem agit.

⁴ **DARE** aliquid adulatoribus ex appetitu nimis laudis, vel iniuste, vel iniuste (ut puta de malo) peccatum est, quia fauetur peccato adulatoris, & communicatur in crimine, secundum Thom. ibi. q. 168. ar. 3. ad 3. dare etiam prodigē istis, vel sustentare eos, qui illicitis adulationibus vacant, extra casum necessitatis, non licet: præbetur enim eis mali occasio. Secus quando dant his, qui moderate laudant, vel ad bonum finem, & causa delectandi, siue periculo, sicut etiam histrionibus: quia sicut hi non peccant huiusmodi moderate exercentes, ita nec eos sustentantes, sed iuste agunt, eis quasi mercedemtribuendo. Tho. secunda secunda, quæ. 168. a. 3. ad 3. Vide. 86. d. c. donare, & duobus sequentibus.

⁵ **CLERICVS** vacans adulationibus, & proditiōibus, si deprehenditur, degradatur ab officio. c. clericus. 46. d. Vide infra, Histrion per tot.

⁶ **ADVLATOR** beneficium impetrans per adulationē, licet secundum Arc. Flo. 2. parte tit. 1. c. 3. §. 4. reputandus sit simoniacus. 1. q. 1. c. ordinationes, non tamen tenetur illud beneficium resignare. ar. extra eo. c. si. & al legat Inno. & Host. qui hoc no. in cautuam, de ara. & qual. & ratio est, quia mentalis simonia est, quæ tantummodo poenitentia purgatur, nec resignatio necessaria est. per d. c. si. de simo. ad si. quauis quidam oppositū dicant. Adulatio secundum se turpius peccatum

tum

rum est, & verecundius litigio: sed est leuius, quia minus contrariatur amicitia, id est affabilitati occultæ, sine vi & minus cum contemptu. Thom. secunda secunda. q. 116. a. 2.

ADVLTERIVM.

1 **ADVLTERIVM** est accessus ad alienū thorum, secundū Tho. secunda secunda. q. 154. a. 8. & est determinata species luxuriæ, spiritualem deformitatem habens circa actus venereos, secundum Tho. ibi, unde peccatum est: quia contra castitatem: & mortale: quia contra bonum prolis educandæ. Est & grauius simplici fornicatione: quia non solum contra castitatem, sed cōtra fidē etiā est matrimonij, minus tamen graue, quam incestus, vel sacrilegium, vel vitium contra naturam, tripliciterque sit, videlicet quando coniugatus cognoscit solutam, & econtrā, quando cōiugatus coniugatam, vel econtrā.

2 **MVLIER** adulterans plus peccat quā vir, secundum Pe. de Pal. ratione incertitudinis prolis, & scandalij: quo autem ad fidē matrimonij, æqualiter peccant. sed quantum ad dominiū rationis, vir plus peccat. Tho. 4. sententia. d. 35. arg. 7.

3 **ADVLTERANTES** per leges puniuntur ciuiles, sed nō pertinet ad forum animæ. Puniuntur etiam lege canonica, secundum Pa. in c. plerunque, de donat. int. vir. & vxor. quia mulier perdit dotem, & vir donationē propter nuptias, si matrimoniū separetur per sententiam iudicis ecclesiastici, aliter non. secundum Io. And.

4 **ALIAM** pœnā incurrit, quia amittit ius petendi debitum. de quo infra, Debitum. §. 17. Si tamen reconciliatur, omnia recuperat. in d. c. plerunque.

5 **ADVLTERA** per vim violata absolutē, nullam pœnam patitur, secundum Panormit. in cons. 4. si verō violentia fuit cōditionalis, vt puta timēs occidi consensit, peccauit coram deo, non tamen per leges adulterij pœna punitur, vt dotem perdat, aut mariti consortio priuetur, quod etiam patet.

l. vim passam. ff. de adulter.

6 Ex adulterio multa mala eueniūt, quandoq; damnificatio hæredum legitimorum, ad cuius satisfactionem, adulteri, qui causam damni dederunt tenentur, aut manifestē, si negotium patitur, aut occultē, donādo læsis meliori modo, quo fieri possit: si ex manifestatione adulterij periculum imminet, occultē satisfaciāt quomodo potest, reliquum diuinæ misericordię relinquat, iux. ca. officij, de pœn. & re. Nō enim tenetur perdere famam vel vitam, vt satisfaciāt. Item si ex reuelatione adulterij non speratur fructus, quia nec filius tenetur matri in hoc credere, neque maritus, ideo etiam cōsante periculo, & nō est spes fructus, non tenetur reuelare, secundum Caiet. ibi. Concordat Arc. Floren. ij. parte. ti. 2. c. 10. §. 4. & Pa. non multum discrepat post Inno. in c. officij. de pœn. & re. si tamen posset mulier hoc probare sufficienter, & nullum periculum immineret, nec famæ, nec alterius rei teneretur reuelare, secundū Arc. Flo. ibi, aliās satisfaciāt de suo si habet, venientibus ab intestato, vel his, quos maritus verisimiliter hæredes instituisset, si sciuisset hunc nō esse filiū proprium. Idem dic si partum alienum mulier sibi supposuit. Ex his quidem colligitur vt Ros. quod præceptum positium non obligat aliquem cum scandalo, etiam si sit præceptum Papæ, & iusta causa dimittitur, si ex ea scandalū corporum vel animarum venturum creditur, vt in d. c. officij, & quod ius positium etiam interpretatur ius diuinum, vt hic: quia restituere alienum, est de iure diuino.

7 **DE** adultero idem dicit Caiet ibi quia similiter causam damni dedit, tenetur modo meliori, quo potest satisfacere, vt dictum est. c. si culpa. de iniur. & dam. dat. Hoc tamen intellige quando est certus, quod valde difficile est scire: quia vel potest esse mariti, vel alterius. Mulier enim certior est: sed ipse adulter non tenetur credere ei: tamen quādo credit firmiter quod sit suus filius, vel habet probationes ad